

การศึกษาความรู้ ทักษะและการปฏิบัติเกี่ยวกับทางเพศ การเจริญพันธุ์ และ การคุมกำเนิดในวัยรุ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนอาชีวในจังหวัดขอนแก่น

ชวนชม สกนธวัฒน์

มานพ กณะโต

พิเชษฐ์ เหลืองทองคำ

ชูศรี กุชชัยสิทธิ์ และคณะ

หน่วยวางแผนครอบครัว คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

KAP Study About Sex, Reproduction and Contraception in The Teenagers : Case study in Khon Kaen Vocational Students.

Chuanchom Sakondhavat MD.

Manop Kanato

Pichet Leungtongkum

Chusri Kuchaisit

Family Planning Unit Srinagarind Hospital Khon Kaen University

This study examines the knowledge, attitude and practice (KAP) of sexual activity and family planning among vocational students in Khon Kaen. The study process consists of 4 part : 1) collection of KAP information using self reporting pretested questionnaire, 2) verification of practice information using anthropological procedure, 3) health education about family psychology, sex education, family planning, unwanted pregnancy and induced abortion and sexually transmitted diseases, and 4) family planning service. The response to the same three questionnaire during one year period was completed in 44.82% of the students (502/1120). The detail of the study results will be presented. The other conclusion which can be drawn from this study is that the sexual practice information can be collected more reliably by the combination of sociological and anthropological methods.

บทนำ

ปัจจุบันพฤติกรรมทางด้านเพศสัมพันธ์ของกลุ่มวัยรุ่นมีแนวโน้มสูงขึ้น ทำให้เกิดปัญหาตามมาทั้งทางด้านโรคติดต่อจากการมีเพศสัมพันธ์ การตั้งครรภ์ที่ไม่พึงปรารถนาและการทำแท้ง สิ่งหนึ่งที่จะป้องกันปัญหาดังกล่าวได้คือ การให้ความรู้ทางด้านเพศศึกษาและการคุมกำเนิด

แนวความคิด

จากการศึกษาวรรณกรรมทางด้าน ความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับเพศศึกษาของ วัยรุ่นพบว่า การศึกษาดังกล่าวได้เริ่มขึ้นอย่างจริงจังตั้งแต่ปี 2522 เป็นต้นมา จนกระทั่งถึง ต้นปี 2528 ซึ่งส่วนใหญ่ผู้ศึกษามักเป็นแพทย์, นักประชากร, นักการศึกษา และนักสังคมวิทยา เนื้อหาส่วนใหญ่ได้พยายามค้นหาตัวแปรต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อภาวะเจริญพันธุ์ของวัยรุ่น เช่น ภูมิหลังของครอบครัวและคามโรค นอกจากนี้ยังมีผู้พยายามศึกษาความรู้ ทัศนคติ และการปฏิบัติทางเพศและการวางแผนครอบครัว โดยส่วนมาก ผู้วิจัยได้พยายามนำเอาข้อค้นพบของตนเอง อธิบายออกมาอย่างชัดเจน อาทิ เพศใดมีความรู้ ทางการวางแผนครอบครัวในวัยรุ่นมากนักน้อยเพียงใด แต่ผลการวิจัยก็ระบุว่าพบข้อมูลดังกล่าวใน อัตราที่ต่ำมาก เป็นมูลเหตุจูงใจที่สำคัญที่ทำให้ คณะผู้วิจัยชุดนี้มีความคิดที่จะวิจัยเรื่องดังกล่าว ให้ละเอียดและชัดเจนขึ้น เพื่อจะได้นำผลจากการวิจัยนี้ไปใช้เป็นประโยชน์ต่อการให้บริการ แก่วัยรุ่นต่อไปซึ่งจำเป็นที่จะต้องใช้วิธีการวิจัย ที่เหมาะสม โดยปกติวิธีการศึกษาวิจัยเท่าที่ได้ ทำมาในอดีต ผู้วิจัยส่วนมากใช้วิธีการวิจัยทาง สังคมวิทยาด้วยการสัมภาษณ์พร้อมด้วยแบบ สอบถาม ซึ่งได้เตรียมไว้เรียบร้อยแล้ว วิธีการ ดังกล่าวเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า สะดวก รวดเร็ว แม่นยำ และมีความเชื่อถือได้พอสมควร โดยเฉพาะในแง่การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative) หากแต่คณะผู้ศึกษาวิจัยเรื่องนี้ได้พิจารณา อย่างรอบคอบแล้วเห็นว่า หากจะศึกษาเรื่อง เกี่ยวกับ “พฤติกรรมซ่อนเร้น” ของวัยรุ่นนั้น วิธีการดังกล่าวไม่น่าจะเพียงพอด้วยเหตุผลหลาย ประการ อันดับแรกผู้เก็บรวบรวมข้อมูล หรือ ผู้สัมภาษณ์กับประชากรเป้าหมาย ส่วนใหญ่ไม่เคย

รู้จักหรือคุ้นเคยกันมาก่อนความแตกต่างในด้าน เศรษฐกิจ, สถานภาพทางสังคมและยังอาจรวมถึงวัฒนธรรมและภาษาที่ใช้ เป็นอุปสรรคสำคัญ ในการสร้างมนุษย์สัมพันธ์ในช่วงระยะเวลาอันสั้น การขาดมนุษย์สัมพันธ์ที่มีผลกระทบไปถึงการ สัมภาษณ์และซักถาม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ ทำให้ความเชื่อถือได้ลดน้อยลง นอกจากนั้น แนวความคิดของผู้ให้ข้อมูลอาจไม่เหมาะสมกับ ผู้สัมภาษณ์และแบบสอบถาม เพราะเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องปกปิดและเป็นเรื่องที่น่าอับอาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสตรีเพศ คำถามบางคำถาม จึงอาจไม่ได้คำตอบที่มีความหมายแต่ไม่ตรงกับ ความเป็นจริงที่ปฏิบัติอยู่ในชีวิตของตน

การที่จะได้มาซึ่งข้อมูลอันเชื่อถือได้และ ถูกต้อง เกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคลผู้วิจัยและผู้เก็บข้อมูลจำเป็นจะต้องมีความเข้าใจอย่าง ลึกซึ้ง และคุ้นเคยกับประชากรเป้าหมาย ความ คุ้นเคยดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ ผู้วิจัยได้ ทำการศึกษาสังเกตชีวิตความเป็นอยู่ของประชากร เป้าหมาย โดยเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ หรือเป็นสมาชิกของประชากรกลุ่มนั้นๆ นาน พอสมควร จนประชากรเป้าหมายคุ้นเคยให้ความ ไว้วางใจเพียงพอที่จะให้ข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับ พฤติกรรมส่วนบุคคล โดยเฉพาะพฤติกรรมที่ปกปิด

โครงการวิจัย “การศึกษาความรู้, ทัศนคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับเพศ, การเจริญพันธุ์และการคุมกำเนิดในวัยรุ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีนักศึกษา อาชีวะในจังหวัดขอนแก่น” เกิดขึ้นจากการ พิจารณาข้อบกพร่องของการศึกษาวิจัยเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับเพศศึกษาและการวางแผนครอบครัวใน วัยรุ่น ในหลาย ๆ ด้านที่ผ่านมาในอดีต

วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์เบื้องต้นของการวิจัยครั้งนี้

เพื่อศึกษาความรู้, ทักษะ และพฤติกรรมทางเพศ การเจริญพันธุ์ และการคุมกำเนิดของวัยรุ่น ทั้งก่อนและหลังการให้ความรู้ทางด้านเพศศึกษา และการคุมกำเนิด

วัตถุประสงค์หลัก คือ การหาข้อมูลเพื่อใช้เป็นแนวทาง วางแผนลดปัญหาที่ติดตามมาจากการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น

ลักษณะเด่นที่สำคัญของโครงการอยู่ที่วิธีการศึกษาวิจัย และการรวบรวมข้อมูล

วิธีการวิจัย

คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยความร่วมมือของอาจารย์และเจ้าหน้าที่หน่วยวางแผนครอบครัว และอาจารย์ภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชนเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการวิจัย ภายใต้การแนะนำและคำปรึกษาจากเจ้าหน้าที่กองอนามัยครอบครัว กรมอนามัย โดยมี USAID เป็นผู้สนับสนุนด้านเงินทุนวิจัย เริ่มตั้งแต่เดือน มีนาคม 2528 ถึงเดือน กันยายน 2529 โดยได้คัดเลือกโรงเรียนอาชีวะเอกชนที่เป็นสหศึกษาแห่งหนึ่ง ในจังหวัดขอนแก่นซึ่งเปิดสอนทั้งภาคปกติ และภาคค่ำ ทำการศึกษานักเรียนทั้งโรงเรียนแบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ระยะ คือ

ระยะแรก เก็บข้อมูลเพื่อสำรวจระดับความรู้, ทักษะ และการปฏิบัติเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์และการคุมกำเนิด ใช้วิธีทางสังคมวิทยาด้วยแบบสอบถามชนิดกรอกเอง

ระยะที่สอง ให้ความรู้ในเรื่องจิตวิทยาครอบครัว, เพศศึกษา, การคุมกำเนิด, ครรภ์ที่ไม่ต้องการ และการทำแท้ง รวมทั้งโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์โดยใช้สื่อการสอนคือ การบรรยาย, แจกเอกสาร ประกอบการบรรยาย, ฉายแผ่นใส,

และ Slides แก่ทุกชั้นเรียน

ระยะที่สาม เป็นการสำรวจครั้งสุดท้ายเพื่อเปรียบเทียบและหาข้อสรุปโดยใช้วิธีทางสังคมวิทยาและมนุษยวิทยาประกอบกัน คือ ใช้แบบสอบถามชนิดกรอกเองและใช้วิธีสังเกตซ้ำเพื่อความถูกต้องของข้อมูล

ระหว่างการศึกษาวิจัย คณะผู้วิจัยได้เปิดบริการให้คำปรึกษาแนะนำเป็นพิเศษแก่ประชากรเป้าหมายทั้งในด้านสุขภาพอนามัยและการคุมกำเนิด รวมทั้งการเก็บข้อมูลประเมินผลภายหลังให้การศึกษา

การรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ

การรวบรวมข้อมูลทางสังคมวิทยา ใช้หัวหน้าชั้น, รองหัวหน้าชั้น, ครูที่นักเรียนไว้วางใจ ศิษย์เก่าที่มีความผูกพันกับนักเรียนปัจจุบัน รวมทั้งสิ้น 24 คน ผ่านการอบรมเป็นอย่างดีเกี่ยวกับขั้นตอนการรับซองแบบสอบถาม, การอธิบายขั้นตอนการดำเนินงาน, การจัดบรรยากาศเพื่อทดสอบ, การแจก, การปิดผนึกและการเก็บรวบรวมส่ง ส่วนแบบสอบถามนั้นได้ผ่านการทดสอบและทดลองใช้แล้วถูกปิดผนึกอย่างดี ส่งถึงผู้ตอบ และถูกปิดผนึกส่งกลับคืนคณะผู้วิจัย

การรวบรวมข้อมูลทางมนุษยวิทยา ใช้ นักเรียนและครูที่ได้รับความไว้วางใจจากนักเรียน และมีทักษะในการค้นหา, การสังเกต, การซักถาม, การบันทึก, การรายงาน และการส่งมอบข้อมูล รวมทั้งการรักษาความลับของข้อมูล โดยผ่านการฝึกอบรมทางมนุษยวิทยามาแล้ว

ผลการศึกษา

1. ประชากรกลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนทั้งหมด 1,120 คน ชาย 617 คน ระยะเวลา 502 คน
หญิง 503 คน ชาย 245 คน
นักเรียนกลุ่มเป้าหมายซึ่งสามารถติดตามได้ตลอด หญิง 259 คน

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนนักเรียน

นักเรียนทั้งหมด	ภาคปกติ	ภาคค่ำ	รวม	
			จำนวน	ร้อยละ
ชาย	395	222	617	55.1
หญิง	258	245	506	44.9
รวม	653	467	1,120	100
นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย				
ชาย	190	53	243	49.6
หญิง	188	71	259	51.5
รวม	378	124	502	100

ตารางที่ 2 อายุและภูมิลำเนา จำแนกตามเพศและเวลาเรียน

	ชาย		หญิง		รวม	รวม	
	ภาคปกติ	ภาคค่ำ	ภาคปกติ	ภาคค่ำ		จำนวน	ร้อยละ
อายุ (ปี)							
15	33.3	-	66.7	-	100	3	00.6
16	47.0	-	52.9	-	100	17	03.3
17	50.0	-	50.0	-	100	38	07.6
18	57.5	1.3	38.3	2.7	100	73	14.5
19	48.2	1.8	41.0	8.9	100	54	11.1
20	36.6	5.0	49.5	8.9	100	101	20.1
>20	26.1	21.5	26.6	25.7	100	214	42.6
อายุเฉลี่ย	19.4	24.3	19.5	23.8			20.6
ภูมิลำเนา							
ขอนแก่น	34.1	9.1	39.3	16.9	100	242	48.2
ภาคตะวันออก							
เชียงใหม่	42.9	10.1	36.4	10.6	100	217	43.2
อื่น ๆ	30.2	21.0	32.6	16.2	100	43	08.6

2. ผลการศึกษาทางด้านความรู้

จากนักเรียน 502 คน ซึ่งตอบแบบสอบถาม ต่อเนื่องกันนั้น พบว่าเมื่อเปิดเทอมแรกนักเรียน ส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษาและการคุม กำเนิดอยู่ในระดับค่อนข้างน้อยถึงระดับปานกลาง และส่วนมากรู้จักการคุมกำเนิดในระดับเพียงแต่ เคยได้ยินแต่ยังไม่รู้วิธีใช้ รวมทั้งการป้องกันกามโรค แต่เมื่อได้รับการศึกษาแล้ว พบว่าจำนวนนักเรียน กลุ่มนี้น้อยลง

ตารางที่ 3 ความรู้ (ตัวเลขแสดงจำนวนนักเรียนคิด เป็นร้อยละ)

ระดับความรู้	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3
มาก	11.2	24.5	25.3
ปานกลาง	47.0	42.4	46.8
น้อย	41.9	33.1	27.9

3. ผลการศึกษาทางด้านทัศนคติ

นักเรียนส่วนมากมีทัศนคติต่อเรื่องเพศ ศึกษาและการคุมกำเนิดที่ไม่ดีนัก เนื่องด้วย

เห็นว่าเป็นเรื่องของผู้ใหญ่ในขณะที่เห็นว่าการ มีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน การทำแท้งและกามโรค เป็นเรื่องปกติ หากจะสมมติให้ความรู้สึกดังกล่าว เป็นทัศนคติในด้านลบแล้วพบว่าก่อนได้รับการ ศึกษา นักเรียนมีความรู้สึกเช่นนั้นถึงร้อยละ 34.7 แต่ภายหลังจากได้รับความรู้แล้วความรู้สึก ดังกล่าวลดลงเหลือ 15.1 ในช่วงกลางปี และ 14.3 ในช่วงปลายปี ในขณะที่ความรู้สึกในด้านดี ต่อการคุมกำเนิด และมีอคติต่อกามโรค และ การทำแท้งเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 3.8 เป็น 17.5 และ 17.9 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ทัศนคติ (ร้อยละ)

	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3
บวก (+)	03.8	17.5	17.9
ปานกลาง	66.6	67.3	67.7
ลบ (-)	34.7	15.1	14.3
รวม	100	100	100

ตารางที่ 5 ทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน จำแนกตามเพศ และเวลาเรียน

ทัศนคติ	ชาย	หญิง	รวม
การมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานเป็นสิ่งผิด	43.3	56.7	46.0
นักเรียนหญิงมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน ไม่เสียหาย	44.1	55.9	45.6
ไม่รังเกียจผู้มีเพศสัมพันธ์มาแล้ว	48	52	82.1
ยินดีแต่งงานด้วยกับคู่เคย มีเพศสัมพันธ์มาแล้ว	40.2	59.8	58.0

มีนักเรียนร้อยละ 48 ที่คิดว่าการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานเป็นสิ่งผิด ในจำนวนนี้เป็นชาย 43.3 หญิง 56.7

ขณะเดียวกันมีนักเรียนทั้งชายและหญิงร้อยละ 45.8 ที่เห็นว่านักเรียนหญิงที่มีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานไม่ใช่เรื่องเสียหาย

และนักเรียนชายร้อยละ 48 ไม่รังเกียจหญิงที่เคยมีเพศสัมพันธ์มาก่อนแล้ว และยินดีแต่งงานด้วยถึงร้อยละ 40.2

4. ผลการศึกษาทางด้านปฏิบัติ

เมื่อมีความต้องการทางเพศ พบว่าร้อยละ 30.9 สำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง

- เป็นชาย 51.6%

- เป็นหญิง 48.4%

ร้อยละ 16.1 หาเพื่อนต่างเพศและหญิงบริการ

- เป็นชาย 96.3%

- เป็นหญิง 3.7%

และอื่น ๆ เช่น เล่นกีฬา ดูภาพยนตร์ อ่านหนังสือ 53%

ตารางที่ 6 อัตราส่วนร้อยละของพฤติกรรมที่แสดงออกเมื่อมีความต้องการทางเพศ

เมื่อมีความต้องการทางเพศ	ชาย	หญิง	รวม
สำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง	51.6	48.4	30.9
หาเพื่อนต่างเพศและ/หรือหญิงบริการ (ชาย)	96.3	3.7	16.1
อื่น ๆ	32.0	68.0	53.0

ตารางที่ 7 พฤติกรรมทางเพศ

มีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน

	จำนวนนักเรียน	มี	ไม่มี
ชาย	243	74.1	25.9
หญิง	259	31.3	68.7
รวม	502	52.0	48.0

นักเรียนทั้งหมดมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน 52% (260 คน) โดยเป็นนักเรียนชาย 74.1% และเป็นนักเรียนหญิง 31.3% (80 คน) (180 คน)

ตารางที่ 8 อัตราส่วนร้อยละของนักเรียนที่เคยเป็นและเป็นกามโรค

	ชาย		หญิง		รวม	
	ภาคปกติ	ภาคค่ำ	ภาคปกติ	ภาคค่ำ	จำนวน	ร้อยละ
เคยเป็น	61.9	28.6	3.2	6.4	62	12.6
รักษาโรคโดย :						
ปล่อยให้หายเอง	42.9	42.9	-	14.3	7	11.3
ซื้อยากินเอง	54.5	36.4	-	9.1	22	35.5
พบแพทย์	69.7	21.2	6.1	3.0	33	53.2
จำนวนผู้เป็นกามโรคใน :						
ช่วงต้นปี-ปลายปี	50	33.3	16.7	-	27	5.4

นักเรียนที่เคยเป็นกามโรคทั้งชายหญิง จำนวน 62 คน คิดเป็น 12.6% ซึ่งรักษาโรคโดย ปล่อยให้หายเอง 7 ราย, ซื้อยากินเอง 22 ราย และ พบแพทย์ 33 ราย

ในระยะเวลาวิจัยมีนักเรียนที่เป็นกามโรค ทั้งหมด 27 คน ที่ได้มาพบกับเจ้าหน้าที่โครงการฯ คิดเป็นร้อยละ 5.4 ของนักเรียนทั้งหมด

ตารางที่ 9 วิธีคุมกำเนิดที่ใช้

	จำนวนนักเรียน ที่ใช้วิธีคุมกำเนิด	ถุงยางอนามัย จำนวน %	ยาเม็ด จำนวน %	ยาฉีด จำนวน %	ห่วงอนามัย จำนวน %	อื่นๆ จำนวน %
ครั้งที่ 1	238	70 29.4	24 10.1	13 5.5	18 7.6	113 47.5
ครั้งที่ 2	322	87 27.0	28 8.7	13 4.0	22 6.8	172 53.4
ครั้งที่ 3	344	92 26.4	26 7.6	16 4.7	15 4.4	192 55.8

หมายเหตุ วิธีอื่นๆ ได้แก่ นับระยะปลอดภัย, หลังภายนอก, สวนล้าง, Postcoital pill* และทำหมัน

ถุงยางอนามัยเป็นวิธีคุมกำเนิดที่ได้รับความนิยมมากที่สุด แต่ก็ยังคงมีนักเรียนอีกจำนวนหนึ่งที่ไม่ได้คุมกำเนิดโดยวิธีใดๆ เลย ในระยะเวลาการวิจัยพบนักเรียนหญิงตั้งครรภ์โดยไม่พึงปรารถนา 36 คน ในจำนวนนักเรียนหญิงทั้งหมด 259 คน

คิดเป็นร้อยละ 13.9 และหาทางออกด้วยการทำแท้ง 35 คน หรือ เท่ากับ 97.2% ของนักเรียนหญิงที่ตั้งครรภ์ทั้งหมด (มี 1 รายที่ตั้งครรภ์ต่อจนครบกำหนดคลอด มาพบแพทย์เมื่อใกล้คลอดแล้ว)

ตารางที่ 10 อัตราส่วนร้อยละของแนวโน้มการปฏิบัติเมื่อเกิดตั้งครรภ์จำแนกตามเพศและเวลาเรียน

การปฏิบัติ	ชาย		หญิง		รวม	
	ภาคปกติ	ภาคค่ำ	ภาคปกติ	ภาคค่ำ	จำนวน	ร้อยละ
ถ้าเกิดตั้งครรภ์โดย ไม่ตั้งใจจะปรึกษา						
แพทย์	42.1	07.6	36.2	14.1	185	36.9
คู่อีก	27.4	10.6	41.6	20.4	142	28.2
อื่น ๆ (เพื่อน, ครู,ญาติ, พ่อ,แม่)	41.7	35.43	13.7	09.2	175	34.9
ปรึกษาแล้วทำอย่างไรคิดว่า						
จะแต่งงาน	31.4	08.8	43.1	16.7	239	47.6
ทำแท้ง	51.9	13.6	25.9	08.7	081	16.1
คลอด	00.5	10.9	23.9	15.2	046	09.1
อื่น ๆ	36.8	39.0	11.8	12.5	136	27.1
เห็นว่าการทำงาน เป็นเรื่องปกติ	35.1	11.1	40.3	13.4	216	43.0

สรุปและข้อเสนอแนะ

ในงานวิจัยพฤติกรรมการช้อนเร้นทั้งหลายของวัยรุ่นเพศสัมพันธ์เป็นสิ่งหนึ่งซึ่งยอมรับกันโดยทั่วไปว่า เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างมากมาทั้งภายนอกและภายในสถาบันการศึกษา เฉพาะในส่วนที่เกิดขึ้นในสถาบันการศึกษานั้น สถานศึกษาที่ได้รับการกล่าวขานเป็นอย่างมากได้แก่ โรงเรียนอาชีวศึกษาซึ่งมีอยู่มากมายทั้งของรัฐบาลและเอกชน กระจายกันอยู่ในทุกจังหวัดของประเทศ และโดยที่นักเรียนในโรงเรียนดังกล่าวมีทั้งเพศหญิงและชายเรียนทั้งภาคกลางวันและภาคค่ำ จึงเป็นที่น่าสนใจอย่างยิ่ง

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า การเก็บข้อมูลพฤติกรรมช้อนเร้นนั้นน่าจะจะได้ใช้วิธีการทั้ง 2 วิธีผนวกเข้าด้วยกันทั้งทางด้านสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา เพื่อให้ได้ข้อมูลดังกล่าวมีความถูกต้องมากยิ่งขึ้น และในส่วนของกาให้บริการ ความละเอียดต่อความผิดและความเกรงกลัวผู้ใหญ่ยังเป็นอุปสรรคที่สำคัญในการยับยั้งวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมช้อนเร้นทั้งหลายให้มารับบริการอย่างเปิดเผย และแม้ว่าโครงการวิจัยนี้จะได้ทดลองในนักเรียนโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนเพียงแห่งเดียว แต่ข้อมูลที่ได้น่าจะเป็นแนวทางแก้ปัญหาทางเพศของวัยรุ่นต่อไป

กิติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณ USAID ที่ได้ให้ทุนสนับสนุนโครงการฯ คณะเจ้าหน้าที่กองอนามัยครอบครัว กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ที่ได้ช่วยติดต่อประสานงานตลอดจนข้อเสนอแนะในการดำเนินการวิจัย และใคร่ขอขอบพระคุณคณะครูและนักเรียนโรงเรียนอาชีวะแห่งนี้ที่ได้ให้ความร่วมมือ และอำนวยความสะดวกเป็นอย่างดี ทำให้สามารถดำเนินการได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

เอกสารอ้างอิง

1. Amatayakul K, Kunstandter P. Epidemiology of induced and spontaneous abortion among patients of Chiang Mai (Suan Dok) hospital, Chiang Mai : Research Institute for Health Sciences. Chiang Mai University, 1981.
2. Clark SD Jr, Zabin LS, Hardy JB. "Sex, contraception and parenthood : experience and attitudes among urban black. young men. "Family Planning Perspectives Vol. 16, No.2, 1984.
3. Cool, LB. An observation on abortion in Thailand. Paper prepared for the Asian Regional Research Seminar on Psychological Aspects of Abortion Kathmandhu. Nov. 26-29, 1974.
4. Debhanom Muangman. Adolescent fertility study of 800 Thai adolescents in urban on rural high schools (Proceeding in the First Conference on Public Health, Mahidol University, May 1980.
5. Ministry of Public Health and Mahidol University Review of Literature and Program Related to Adolescent Fertility. July 1985.
6. Muangtong Khemmani. KAP Survey on Family Planning of Chulalongkorn University Students, Bangkok : office of the Rector Chulalongkorn University, 1981.